

Instrukcja o postępowaniu mieszkańców na wypadek wystąpienia awarii i zagrożenia chemicznego.

1. WSTĘP

Niniejsza instrukcja powstała na skutek zaliczenia Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A. do grupy zakładów dużego ryzyka zgodnie z zapisami Prawa Ochrony Środowiska. Instrukcja ma za zadanie określić sposób postępowania mieszkańców w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji Spółki oraz osób trzecich znajdujących się na terenie kompleksu przemysłowego, w którego skład oprócz Spółki ZGH Bolesław S.A. wchodzi zakłady takie jak: Boltech Sp. z o.o., STP Elbud Sp. z o.o., Arkop.Sp. z o.o.

Elementami istotnymi do wskazania w ramach instrukcji są obszary związane z: produkcją, magazynowaniem i transportem substancji niebezpiecznych. Sytuacje awaryjne związane z tymi substancjami wiążą się z możliwością wydostania się ich do otoczenia i możliwością powstania zagrożenia dla ludności i środowiska. Skażenie może rozprzestrzeniać się zgodnie z kierunkiem wiatru. Substancje chemiczne mogą powodować zatrucie organizmu np. poprzez drogi oddechowe.

Będąc świadkiem zdarzenia z udziałem niebezpiecznej substancji chemicznej powiadom natychmiast:

Straż pożarną - tel. 998

Policję - tel. 997

Ogólny telefon alarmowy - tel. 112

Stanowisko Zarządzania Kryzysowego UM Bukowno - tel. +48 (32) 626 - 18 - 29; +48 784 721 931

Gminny Zespół Reagowania Kryzysowego w Bolesławiu - tel. +48 608-383-085

2. OGŁOSZENIE ALARMU *

Alarm o skażeniu ogłasza się:

- komunikatami głosowymi nadawanymi z samochodów straży pożarnej i policji,
- syreną alarmową - dźwięk trwający 10 sekund, powtarzany przez 3 minuty, przerwy między dźwiękami wynoszą 25-30 sekund,
- w inny dostępny sposób.

Odwołanie alarmu o skażeniach - po zlikwidowaniu awarii dokonywane jest przy pomocy tych samych środków technicznych, a w przypadku syreny alarmowej dźwiękiem ciągłym trwającym 3 minuty.

l.p.	Rodzaje alarmu	Sposób ogłaszania alarmów		
		Akustyczny system alarmowy	Środki masowego przekazu	Wizualny sygnał alarmowy
1.	Ogłoszenie alarmu	Sygnał akustyczny – modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla...	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
2.	Odwołanie alarmu	Sygnał akustyczny – ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla.....	

* Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach.

3. KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE*

l.p.	Rodzaj komunikatu	Sposób ogłaszania komunikatu		Sposób odwołania komunikatu	
		Akustyczny system alarmowy	Środki masowego przekazu	Akustyczny system alarmowy	Środki masowego przekazu
1.	Uprzedzenie o zagrożeniu skażeniami		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie... około godz... min... może nastąpić skażenie (podać rodzaj skażenia) w kierunku (podać kierunek)		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj skażenia) dla.....

* Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach.

PAMIĘTAJ!

PO USŁYSZENIU SYGNAŁU ALARMOWEGO NALEŻY DZIAŁAĆ SZYBKO ALE ROZWAŻNIE I BEZ PANIKI

4. POSTĘPOWANIE PO OGŁOSZENIU ALARMU

1. Zachować spokój i dyscyplinę oraz ściśle podporządkować się poleceniom kierownictwa akcji ratunkowej;
2. Podjąć niezbędne czynności w celu ochrony przed skażeniem tj.:
 - zabrać do mieszkań dzieci i osoby niepełnosprawne, a zwierzęta gospodarskie do ich pomieszczeń.
 - zawiadomić o alarmie sąsiadów - mogli go nie usłyszeć
 - w pomieszczeniach mieszkalnych i gospodarskich zamknąć szczelnie okna, drzwi i otwory wentylacyjne oraz dodatkowo je doszczelnić za pomocą dostępnych środków tj. taśm klejących, mokrych ręczników, koców prześcieradeł itp.; pozostać w domu,
 - wyłączyć klimatyzację, wentylację, ogrzewanie nawiewowe, itp.
 - przygotować środki ochrony dróg oddechowych:
 - a) dla ludzi np. zwilżone wodą maski tkaninowe, maseczki wykonane z waty, gazy, chustki itp.;
 - b) dla zwierząt zwilżone worki, tkaniny lub inne zabezpieczenia;
 - zabezpieczyć produkty żywnościowe i przygotować zapas wody,
 - monitorować strony internetowe gmin oraz zakładu,
 - włączyć radio lub telewizor na pasmo stacji lokalnej i stosować się ściśle do przekazywanych poleceń i instrukcji,
 - oczekiwać na polecenia kierujących akcją ratowniczą,
 - przygotować się do ewentualnej ewakuacji (przygotować niezbędny bagaż, leki, zapas żywności, dokumenty osobiste, latarkę elektryczną, baterie, telefon komórkowy wraz z ładowarką itp.);

- po ogłoszeniu ewakuacji zabezpieczyć mieszkanie, a opuszczając je wyłączyć wszystkie odbiorniki elektryczne i je zamknąć;
 - przebywając w pomieszczeniach publicznych podporządkować się poleceniom administratora, właściciela lub osoby upoważnionej.
3. W przypadku znalezienia się w bezpośredniej strefie skażenia należy:
- za pomocą dostępnych środków (wilgotna maska tkaninowa, maseczka wykonana z waty, gazy, chustka itp.) ochronić drogi oddechowe;
 - najkrótszą drogą tj. prostopadle do kierunku wiatru opuścić teren skażony;
 - dalej postępować jak w punkcie 1.

5. UDZIELANIE PIERWSZEJ POMOCY OSOBIE POSZKODOWANEJ

- wynieść osobę poszkodowaną z pomieszczenia lub rejonu skażenia, pamiętając jednocześnie o swoim bezpieczeństwie;
- zdjąć skażoną odzież i ją odizolować;
- umyć ciało dużą ilością czystej wody (nie wycierać!);
- zapewnić poszkodowanemu dopływ świeżego powietrza;
- oczy płukać przy podwiniętych powiekach (zdjąć ewentualne soczewki kontaktowe);
- zapewnić ochronę przed oziębieniem lub przegrzaniem;
- nieprzytomnemu nie podawać płynów ani pokarmów;
- wezwać pomoc lekarską, pogotowie ratunkowe (tel. 999) lub zapewnić transport do lekarza.

6. ODWOŁANIE ALARMU

Odwołanie alarmu o skażeniach - po zlikwidowaniu awarii - dokonywane jest przy pomocy tych samych środków technicznych, a w przypadku syreny alarmowej dźwiękiem ciągłym trwającym 3 minuty.

7. POSTĘPOWANIE PO ODWOŁANIU ALARMU

1. Ścisłe stosować się do poleceń kierownictwa akcji ratunkowej.
2. W razie wystąpienia skażeń poddać się zabiegom sanitarnym oraz przeprowadzić odkażanie odzieży.

Nie spożywać produktów i nie pić płynów, które mogły ulec skażeniu, przed ich odkażeniem, zgodnie z zaleceniami władz sanitarnych. W taki sam sposób postępować z karmą i wodą dla zwierząt hodowlanych.

8. WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH ORAZ ADRESÓW I TELEFONÓW WOJEWÓDZKICH, POWIATOWYCH I GMINNYCH ORGANÓW I SŁUŻB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PODJĘCIE DZIAŁAŃ OPERACYJNO-RATOWNICZYCH

Instytucja	Stanowisko/osoba	Nr telefonu
Komenda Wojewódzka PSP /WSK/	Małopolski Komendant Wojewódzki PSP	+48 12 371-30-00 +48 47 835-90-00 fax.+48 47 835-90-19
PSP Olkusz		+48 47 831-73-11; +48 47 831-73-12
WIOŚ Kraków Wydział Inspekcji	Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	w godzinach pracy: +48 12 422-48-95 +48 12 422-62-22
WIOŚ Kraków Wydział Inspekcji	Inspektor dyżurny Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie	W dni wolne od pracy-całodobowo oraz w dni robocze od godz. 15.00-7.00-tel. 606-382-072 Tel. dyżurny Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Krakowie 987; +48 12 392-13-00
Stanowisko Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Bukowno	Osoba dyżurna UM Bukowno	+48 32 626-18-29; 784-721-931
Gminny Zespół Reagowania Kryzysowego w Boleśławiu	Osoba dyżurna UG Boleśław	608-383-085

9. CHARAKTERYSTYKA SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH DECYDUJĄCYCH O ZALICZENIU ZAKŁADU DO ZAKŁADU O DUŻYM RYZYKU WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ

Zakład ze względu na ilości i rodzaje znajdujących się na jego terenie niebezpiecznych substancji chemicznych, jest zakwalifikowany do grupy zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zagrożenia poważną awarią przemysłową występują w instalacjach:

- **Dział Przeróbki Mechanicznej (TP) – gmina Olkusz:**
 - a) Instalacja do przerobu metodą odzysku odpadów o kodzie odpadu 11 02 02* celem produkcji koncentratu kolektywnego Zn-Pb-Ag (instalacja IPPC),
 - b) Instalacja do flotacyjnego wzbogacania rud Zn-Pb celem produkcji siarczkowych koncentratów cynku i ołowiu,
 - c) Magazyn odczynników chemicznych,
- **Oddział Przerobu Odpadów Poflotacyjnych (TP) – gmina Bolesław:**
 - a) instalacja do przetwarzania metodą odzysku na drodze flotacji odpadów poflotacyjnych celem produkcji siarczkowego koncentratu cynku,
 - b) instalacja do produkcji selektywnego koncentratu cynku z mieszaniny koncentratu kolektywnego z OPOP oraz kupowanego na zewnątrz.
- **Obiekt Unieszkodliwiania Odpadów Poflotacyjnych** (stawy osadowe odpadów poflotacyjnych), na który kierowane są hydrotransportem w sposób ciągły odpady poflotacyjne (odpady inne niż niebezpieczne) – **gmina Bolesław i Bukowno.**
- **Hutniczy Ciąg Technologiczny – gmina Bukowno:**
 - a) Dział Prażalni i Fabryk Kwasu Siarkowego (HF),
 - b) Dział Odzysku Odpadów i Produkcji ZnO (RZ)
 - c) Dział Elektrolizy Cynku - Ługownia, Hala Wanien, Odlewnia – (HE).

Zestawienie substancji niebezpiecznych uwzględnianych w Dyrektywie Seveso III magazynowanych na terenie ZGH „Bolesław” S.A.

Substancja	Klasyfikacja	Postać fizyczna występująca w Zakładzie oraz miejsce występowania	Max. ilość Mg
Siarczan cynku (medium technologiczne)	H400 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, H410 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.	Roztwór technologiczny o stężeniach ok.12 %, 27 %. Urządzenia technologiczne Działu Elektrolizy Cynku (HE).	13 000,0 Wielkość podana w przeliczeniu na 100% stężenie ZnSO ₄
Koncentrat cynku (ZnS)	H400 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, H410 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki. H411 - działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.	Ciało stałe – Dział Elektrolizy Cynku (HE), Dział Przeróbki Mechanicznej (TP)	40 000,0
Wsad do pieców przewatowych - (mieszanina odpadów (szlamy i pyły) w tym odpadów niebezpiecznych)	H400 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, H410 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki. H411 - działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	Ciało stałe – Dział Odzysku Odpadów i Produkcji ZnO (RZ)	30 000,0

Zestawienie substancji niebezpiecznych nie uwzględnianych w Dyrektywie Seveso III magazynowanych na terenie ZGH „Bolesław” S.A.

Substancja	Klasyfikacja	Postać fizyczna występująca w Zakładzie oraz miejsce występowania	Max. ilość Mg
Kwas siarkowy	H314 - powoduje poważne oparzenia skóry i uszkodzenia oczu.	Roztwór o stężeniu ok. 67-96 %. Zbiorniki magazynowe i technologiczne - Dział Prażalni i FKS (HF), Dział Elektrolizy Cynku (HE),	12 000,0 (x)
Koncentrat cynkowo-olowiowy (ZnO) (własny i obcy)	H315 – działa drażniąco na skórę H318 – powoduje poważne uszkodzenie oczu H360 FD – może działać szkodliwie na płodność (po połączeniu) H341 – podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne H350i – może powodować raka (po inhalacji) H373 – może powodować uszkodzenie narządów (nerek, kości) H412 – działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	Postać proszku, granulatu, pulpy (uwodniony) – zbiorniki i instalacja przesyłowa Dział Odzysku Odpadów i Produkcji ZnO (RZ) (RZ), Dział Elektrolizy Cynku (HE)	10 000 (xx)

(x) w zestawieniu uwzględniono maksymalne ilości substancji niebezpiecznej mogącej być zgromadzonej w zbiornikach magazynowych, instalacjach technologicznych oraz cysternach kolejowych pozostających na terenie Zakładu.

(xx) – ponadnormatywna emisja możliwa tylko w stanie awaryjnym.

10. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

Substancja	Klasyfikacja	Środki pierwszej pomocy
Siarczan cynku (medium technologiczne)	H302 - działa szkodliwie po połknięciu, H318 – powoduje poważne uszkodzenie oczu, H400 – działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, H410 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.	Wskazówki ogólne: Symptomy zatrucia mogą wystąpić dopiero po kilku godzinach, dlatego kontrola lekarska niezbędna co najmniej przez 48 godzin po wypadku. Po wdychaniu: Zadbać o świeże powietrze Po styczności ze skórą: Ogólnie produkt nie działa drażniąco na skórę. Po przełknięciu: Przepłukać jamę ustną i obficie popić wodą. Natychmiast udać się do lekarza.
Koncentrat cynku (ZnS)	H400 – działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, H410 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki. H411 - działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.	W kontakcie ze skórą: Zdjąć zanieczyszczoną odzież. Narażone partie skóry zmyć dokładnie wodą z mydłem. W przypadku wystąpienia podrażnienia skonsultować się z lekarzem. Uprać odzież przed ponownym użyciem. W kontakcie z oczami: Zanieczyszczone oczy przepłukiwać dokładnie wodą przez 15 min. przy otwartych powiekach. Unikać silnego strumienia wody - ryzyko uszkodzenia rogówki. Chronić niepodrażnione oko, wyjąć szkła kontaktowe. Skonsultować się z lekarzem okulistą w razie utrzymującego się podrażnienia. W przypadku spożycia: Wypluć usta wodą. Nigdy nie podawać niczego do ust osobie nieprzytomnej. Natychmiast wezwać lekarza, pokazać opakowanie lub etykietę. Po narażeniu drogą oddechową: wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze, zapewnić ciepło i spokój. Natychmiast wezwać lekarza. W razie trudności z oddychaniem podać poszkodowanemu tlen. Nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej.
Wsad do pieców przewałowych - (mieszanka odpadów (szlamy i pyły) w tym odpadów niebezpiecznych)	H400 – działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, H410 - działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki. H411 - działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	Zalecana natychmiastowa pomoc lekarska w przypadku połknięcia produktu. Przed przybyciem lekarza należy przepłukać usta wodą, a następnie wypić dużą ilość wody. Nie podawać niczego do ust osobom nieprzytomnym. W razie kontaktu ze skórą należy zdjąć zanieczyszczoną odzież, a narażone partie skóry zmyć dokładnie wodą z mydłem. Zanieczyszczone produktem oczy należy niezwłocznie przepłukiwać bieżącą wodą przez 10-15 minut. W przypadku inhalacji par zaleca się przenieść osobę narażoną na świeże powietrze, zapewnić ciepło i spokój. Skutki narażenia związane z działaniem toksycznym na narządy docelowe oraz działaniem na rozrodczość mogą wystąpić z opóźnieniem i będą wynikiem długotrwałego i powtarzanego narażenia na obecność związków ołowiu, który ulega kumulacji w organizmie.

Substancja	Klasyfikacja	Środki pierwszej pomocy
Kwas siarkowy	H314 - powoduje poważne oparzenia skóry i uszkodzenia oczu.	<p>W kontakcie ze skórą: Natychmiast zdjąć zanieczyszczoną odzież. Skażone partie skóry zmyć dokładnie chłodną wodą. Nie stosować mydeł ani zasadowych środków zobojętniających. Założyć jałowy opatrunek, natychmiast wezwać pomoc lekarską.</p> <p>W kontakcie z oczami: zanieczyszczone oczy natychmiast przepłukiwać dokładnie bieżącą wodą przez co najmniej 10-15 min. Unikać silnego strumienia wody - ryzyko uszkodzenia rogówki. Chronić niepodrażnione oko, wyjąć szkła kontaktowe. Założyć jałowy opatrunek. Natychmiast skontaktować się z lekarzem okulistą.</p> <p>W przypadku spożycia: nie wywoływać wymiotów. Wypłukać usta wodą, a następnie popić dużą ilością wody. Nigdy nie podawać niczego do ust osobie nieprzytomnej. Nie podawać środków zobojętniających kwasy. Natychmiast skontaktować się z lekarzem, pokazać opakowanie lub etykietę.</p> <p>Po narażeniu drogą oddechową: wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze, zapewnić ciepło i spokój. Skonsultować się z lekarzem w razie złego samopoczucia.</p>
Koncentrat cynkowo- ołowiowy (ZnO) (własny i obcy)	H315 – działa drażniąco na skórę H318 – powoduje poważne uszkodzenie oczu H360 FD – może działać szkodliwie na płodność (po potknięciu) H341 – podejrzewa się, że powoduje wady genetyczne H350i – może powodować raka (po inhalacji) H373 – może powodować uszkodzenie narządów (nerek, kości) H412 – działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki	<p>W kontakcie ze skórą: zdjąć zanieczyszczoną odzież. Narażone partie skóry zmyć dokładnie wodą z mydłem. W przypadku utrzymującego się podrażnienia skonsultować się z lekarzem.</p> <p>W kontakcie z oczami: zanieczyszczone oczy przepłukiwać dokładnie wodą przez 10-15 min. Unikać silnego strumienia wody – ryzyko uszkodzenia rogówki. Chronić niepodrażnione oko, wyjąć szkła kontaktowe. Założyć jałowy opatrunek. Natychmiast udać się do okulisty.</p> <p>W przypadku spożycia: nie wywoływać wymiotów. Wypłukać usta wodą, a następnie popić dużą ilością wody. Natychmiast wezwać lekarza.</p> <p>Po narażeniu drogą oddechową: wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze, zapewnić ciepło i spokój. W razie złego samopoczucia skonsultować się z lekarzem.</p>